

som de ærede Medlemmer gennem denne Bestemmelse have henledet Opmærksomheden paa. Det hele Forlangende og den hele Deduction, hvortil navnlig eet Medlem af Mindretallet (Winther) har holdt sig, gaaer ud fra den bestemte Anskuelse, at Tiende, Præstegaardene og det Jordtilliggende, som hører til Præstegaardene, hvormed vi lønne Folketjens Præster, er Statens og ikke Kirkens Eiendom; det er den egentlige Hovedhjørnesteen for den hele Argumentation. Jeg skal dog i dette Dieblift paa ingen Maade reise dette Spørgsmaal; men jeg skal blot sige, at der saavel her paa Thinge som i Pressen har været særdeles dygtige Mænd, der med Bestemthed og Dygtighed have kæmpet for den Anskuelse, at det er Kirkens Eiendom, og at paa den anden Side ogsaa dygtige Mænd have kæmpet for den Anskuelse, at det er Statens Eiendom. Denne Kamp er imidlertid ikke endnu udsægtet, og desform de Herrer spørge mig om, hvad min Mening er om de Kæmpendes Stilling i Diebliffet, forsaavidt som den træder frem gennem vor Litteratur, da er efter min Opfattelse de Kæmpende, som forsvare Kirkens Eiendomsret, decideret de, der staae seirrige i Diebliffet. Jeg siger ikke, at Sagen dermed er afgjort, men jeg siger, at det er min Opfattelse. Naar vi nu tillige tage i Betænkning, at vi her forhandle Finantsloven, at det, hvorpaa det her hovedsagelig og egentlig kommer an, er, hvilken finantsiel Betydning det hele Spørgsmaal har, saa siger jeg, at vi, efter hvad der hidtil er kommet frem, have den største Anledning, til at troe, at Sagen for Statskassens Vedkommende ikke har den allermindeste Interesse; thi Statskassen bliver, saavidt jeg har kunnet opfatte Sagen, ikke derved beriget med en eneste Hvid. Jeg hørte nu vel det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) udtale, at det er en overordentlig stor Sum, hvormed her er Tale, og det er meget sandt; men det er ogsaa Meget, der udrettes for den. Jeg vil tillige gjøre opmærksom paa, at naar engang de Meddelelser, der omhandle den store Sum, som det ærede Medlem hentydede til, komme frem, maa man vel erindre, at de ere Resultatet af meget nøiagtige Undersøgelser over

Indtægterne for Finantsaarene fra 1864—65 til 1867—68 — jeg citerer efter Huskommissionen, men hvis jeg skulde tage feil, er der jo her mange Medlemmer tilstede, som kunne rette mig — altsaa Naar med meget høie Capitelstærter, og desform man deraf vilde slutte, at man altid vilde have de samme Indtægter, troer jeg nok, man vilde tage temmelig feil. Endelig maae vi, som den ærede Ordfører med fuldkommen Ret bemærkede, see hen til, at der er nedsat en Commission, der bearbejder en Mængde kirkelige Spørgsmaal, at der aabenbart i de allernærmeste Sessjoner — jeg vil ikke dermed absolut sige i næste Sessjon — vil komme en Mængde kirkelige Spørgsmaal for til Behandling, som enten directe eller indirecte maae forudsætte det Spørgsmaals Afgjørelse: Er det Kirkens eller Statens Eiendom; men, mine Herrer, naar der saaledes af Regeringen og Rigsdagen er nedsat en Commission, som skal undersøge alle disse kirkelige Forhold, er det da betimeligt nu ved 2den Behandling af Finantsloven efter et Forslag af en meget æret Minoritet, men dog altid en Minoritet i Finantsudvalget, ligesom paa engang at staae dette Spørgsmaal aldeles fast? Nei, mine Herrer, dette Spørgsmaal er ikke uddebatteret; det forlanger den allernærmeste og allergrundigste Undersøgelse, før det kan afgjøres; det er ikke modent dertil, og det kan efter min Mening ikke i dette Dieblift afgjøres paa en heldig Maade af Rigsdagen. — Jeg vil føie en Ting til. Det forudsættes her, at de Tiender og andre Indtægter, hvormed der er Tale, ere Statsieendom og skulde gaae ind i Statskassen. Det er jo meget vanskeligt at have et Skjøn over Stemninger og Tilstande i Landet; men naar jeg f. Ex. skulde udtale min Opfattelse af Stemningen i Landet, og jeg skulde tænke mig, at man i et Sogn, der har en ret smuk Tiende, som betales til Præsten, maaskee tog Halvdelen af Tienden bort og sagde: Nu skal denne Halvdeel bruges til en geistlig Fond, hvorover vi ville disponere, saa maa jeg sige, at jeg vel paa ingen Maade efter det Standpunkt, hvorpaa jeg for Diebliffet staaer, er af den Mening, at det vilde være urigtigt, men det siger jeg, at jeg